

ЗМІСТ

Засідання восьме, вечірнє
(Вівторок, 26 лютого 2019 року)

Заяви фракцій:

Радикальної партії Олега Ляшка
і «Батьківщина» ...2

«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» ...35

Відхилення законопроектів «Про внесення змін
до деяких законів України з питань
проходження військової служби» ...3

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
26 лютого 2019 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я хочу повідомити, що ми розглядаємо блок питань безпеки і оборони. Наступні в порядку денному проекти законів № 7549 і № 7549-1. Але перед тим, як перейти до їх розгляду, маю повідомити, що до президії надійшла заява від двох фракцій – Радикальної партії та «Батьківщина». І я запрошую до слова Ляшка Олега, після того ми переходимо до наступного законопроекту з питань безпеки.

Перепрошую, ми не провели реєстрацію. Прошу всіх приготуватися до реєстрації, колеги, і прошу зареєструватися для участі у вечірньому засіданні. Будь ласка.

Зареєстровано 364 народні депутати. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Будь ласка, Ляшко.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман кілька годин тому виступив із заявою, сказавши, що якщо йому хтось підкаже, яким чином знизити вартість газу, він обов'язково це зробить. Користуючись нагодою, звертаюся до Прем'єра Гройсмана, щоб він дослухався до наших порад, які забезпечать реальну можливість знизити ціну на газ, а значить – на житлово-комунальні послуги.

Шановний пане Прем'єр-міністре, наведіть лад у питанні оплати праці керівників державних компаній і державних чиновників. Мільйони українських пенсіонерів завдяки політиці нинішньої влади отримують копійчані пенсії. Натомість голова НАК «Нафтогаз

України» Коболев отримує 5 мільйонів гривень зарплати щомісяця. Крім того, Коболев прийняв незаконне рішення – і йому, і його заступникам було виписано премії в сумі 1 мільярд 400 мільйонів гривень.

Я звертаюся до Прем'єр-міністра Гройсмана з вимогою на найближчому засіданні уряду підтримати нашу ініціативу і прийняти рішення, яким зобов'язати голову НАК «Нафтогаз України» Коболева повернути до державного бюджету 1 мільярд 400 мільйонів гривень, тобто ті премії, які було незаконно виписано. Це дасть можливість знизити ціну на газ і тарифи для громадян.

Крім того, я звертаюся до Прем'єр-міністра з дуже простим запитанням. Ви розповідаєте всій країні про те, що ви вибудували систему субсидій, яка захистить кожного українця. Шановний пане Прем'єр-міністре, дайте, будь ласка, відповідь жительці міста Вишгород Голуб Людмилі Василівні, у якої квартира площею 52 квадратних метри, вона вдова чорнобильця і отримала рахунок на оплату комуналки на 4 тисячі 500 гривень. Скажіть, будь ласка, як вдові чорнобильця сплатити 4500 гривень комуналки за квартиру площею 52 квадрати?

Дайте, будь ласка, пораду інваліду І групи, жительці міста Вишгород Долинській Валентині Олексіївні, вдові чорнобильця, яка за 53 квадрати своєї квартири отримала рахунок за комуналку 4500. Де цим людям узяти 4500 гривень, щоб заплатити за комуналку?

Я наголошую, що це не маєтки і не замки. В однієї жінки квартира площею 52 квадрати, в іншої – 53 квадрати. Ось ціна мільярдних премій Коболева, українці платять за ці мільярдні премії.

Я вимагаю від Президента Порошенка, від Прем'єра Гройсмана навести лад, повернути вкрадені в українців гроші до державного бюджету і вирішити питання з космічними зарплатами і преміями державних чиновників. Досить грабувати українців! Залазять до кожного в кишеню, щоб набивати свої офшори.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, ми переходимо до наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби» ([№ 7549](#)) і проекту № 7549-1.

Хто підтримує розгляд за скороченою процедурою, прошу проголосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Ми переходимо до розгляду за повною процедурою.

Запрошую до виступу заступника міністра оборони України Шевчука Олега Миколайовича щодо законопроектів № 7549, № 7549-1. Будь ласка.

ШЕВЧУК О.М., заступник міністра оборони України. Шановні народні депутати! Законопроект розроблено Міністерством оборони з метою удосконалення законодавства з питань проходження військової служби у Збройних Силах. Проектом передбачається внести зміни до шести законів України: «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України», «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України», «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України», «Про Стройовий статут Збройних Сил України», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України». Змінами упорядковуються дисциплінарні повноваження посадових осіб. Реалізація проекту не потребує додаткових витрат з державного бюджету.

Стосовно альтернативного законопроекту (№ 7549-1) хочу поінформувати, що вітання «Слава Україні! – Героям слава!» вже запроваджено в Збройних Силах, в інших військових формуваннях та у правоохоронних органах відповідно до закону України [№ 2587-VIII](#) від 4 жовтня 2018 року. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановний пане заступнику міністра. Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Ми зараз розглядаємо законопроект за повною процедурою, тому ви могли використати більше часу для презентації вашого законопроекту. Але водночас ми надамо зараз більше часу для запитань від народних депутатів. Я прошу надати 10 хвилин для запитань, які у нас є.

Будь ласка, прошу записатися (*Шум у залі*). Це запитання народних депутатів, звичайно. Від фракцій зараз немає запитань, потім будуть виступи. Шановний пане Владиславе, ви знаєте Регламент краще, ніж я. У нас просто була дуже коротка презентація законопроекту, тому ми залишаємо більше часу для запитань.

Тарас Пастух. Ваше запитання, будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Шановний Олегу Миколайовичу, я не зовсім розумію, чому, власне, ви як заступник міністра доповідаєте цей законопроект? Я просто не можу пригадати, щоб цей напрям входив за розподілом обов'язків до вашої компетенції.

Але ми попередньо розглядали законопроект, яким змінювали звання прапорщиків, старшин, відповідно, на сержантські звання. У даному законопроекті (цілком підтримуємо його логіку і необхідність прийняття) ми розписуємо функціонал, підпорядкованість військовослужбовців своїм воєначальникам, зберігаючи звання старшин, прапорщиків і таке інше. Тобто у разі якщо попередній законопроект буде прийнято після доопрацювання в комітеті, то коли буде прийнято цей законопроект, він вступатиме, фактично, в суперечність із законом, яким ми намагаємося привести наші військові звання до стандартів НАТО.

Чи не вважаєте ви, що даний законопроект, можливо, варто було б все-таки відкликати...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь... Я просто потім надам слово для запитання пану Зубачу, ми маємо зараз час.

Будь ласка, ввімкніть мікрофон Тараса Пастуха.

ПАСТУХ Т.Т. Тому аби уникнути додаткових колізій в законодавстві, є пропозиція повернути законопроект, якщо не в Міністерство оборони, то хоча б Комітету з питань національної безпеки і оборони, для того щоб спільно з вами, з міністерством, з Генеральним штабом напрацювати такий проект закону, який не вступатиме в конфлікт з іншими законами і запрацює після його прийняття. Адже в разі якщо

ми приймаємо цей проект закону зараз, то до нього одразу автоматично потрібно вносити зміни для приведення військових звань до стандартів НАТО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

ШЕВЧУК О.М. Дякую за запитання. Щодо того, про що ви запитали. Попередній проект закону передбачав зміни військових звань, тоді як даний законопроект передбачає права за посадами – вони не перегукуються.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за відповідь.

Будь ласка, наступне запитання – від нашого колеги народного депутата Євтушка. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Олександрі Кужель, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 2 хвилини, пані Кужель, бо потім буде її запитання.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Підтримуючи виступ попереднього депутата, колеги із «Самопоміч», хочу вам нагадати, що законопроект [№ 6372](#) практично дуже багато повторює. Я підтверджую, що в даному законопроекті ви передбачаєте скасування таких звань, як прапорщик і мічман, таке є. Але вже набув чинності закон, який ми прийняли в жовтні, яким запроваджується вітання «Слава Україні! – Героям слава!». Це теж повторюється.

Тобто я хочу звернути увагу міністерства, що оскільки зараз в Україні війна і всі народні депутати дуже чуттєво ставляться до

кожного законопроекту, який напрацьований вашим відомством, дуже уважно треба їх вичитувати і серйозно готувати. Бо, на жаль, усі, а особливо учасники АТО, вражені тим, що багато наприймали ніби державної підтримки, а на ділі нічого немає.

Наступне. Я хотіла б почути вашу думку про те, що ми бачили вчора по телебаченню, про те, як будуються ті казарми, про які так багато казав Президент. По всій Україні показали, що це вкрадені гроші, а там стоять недобудови. Як ви відреагували? Чи була сьогодні розмова в міністерстві стосовно передачі «Гроші» і стосовно цих недобудов? На жаль, таких законопроектів про відповідальність тих, хто наживається на війні, ми не бачили жодного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

ШЕВЧУК О.М. Дякую за запитання.

Щодо вітання «Слава Україні! – Героям слава!». Ще раз підкреслюю, що це запропоновано у законопроекті № 7549-1. І Міністерство оборони пропонує цю норму не враховувати, оскільки вона вже є. Законопроект № 7549-1 Міністерство оборони України не розробляло.

Щодо будівництва. Міністр оборони вжив заходів стосовно будівельників, які порушили договірні умови, ще наприкінці минулого року. З усіма компаніями, які не виконували договірні зобов'язання, враховуючи ті, про які вчора розповіли і показали по телебаченню, розірвано угоди, компанії оштрафовані, на них подано позови до суду. Керівник південного напрямку, який допустив прогалини в роботі, звільнений ще у грудні минулого року.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, ще буде запитання від «Самопоміч», пане Тарасе? Не буде. Ви об'єдналися також із шановним колегою Зубачем.

Пане Шевчук, ми вам дуже дякуємо. Будь ласка, повертайтеся на ваше місце.

Колеги, у всіх бажаючих була можливість поставити запитання. Я думаю, що так.

Я запрошую до слова автора альтернативного законопроекту народного депутата Андрія Ілленка, який представить нам проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби» ([№ 7549-1](#)). Будь ласка, пане Андрію.

ІЛЛЕНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Я коротко скажу про суть цього законопроекту, який, чесно кажучи, не зовсім зрозуміло чому, внесений як альтернативний. Насправді, це була давня пропозиція «Свободи», яка ще у 2014 році запропонувала ввести в українському війську вітання «Слава Україні! – Героям слава!». Дуже пізно, але все-таки це рішення було прийнято парламентом, але «Свобода» була першою, хто ініціював це питання.

У даному законопроекті про це йдеться, але, по суті, рішення вже прийнято. Звичайно, добре, що краще пізно, ніж ніколи, ці речі були виконані. Тому на сьогодні де-факто цей законопроект уже не є актуальний з точки зору законодавства.

Але оскільки цей законопроект стосується наших Збройних Сил, я хотів би звернути увагу всього українського суспільства на ті абсолютно жахливі факти, які були виявлені в результаті журналістського розслідування і про які вчора було сказано на всю країну. Мільйони українців побачили розслідування, у якому наведено конкретні докази того, що є організоване злочинне угруповання, яке розкрадає армію, Свинарчука (Гладковського), яке є безпосереднім оточенням Президента України. І фактично ми не бачили на сьогодні жодних дій з боку правоохоронних органів, не відкрито ніяких кримінальних проваджень. Це абсолютно неприпустимо, такі провадження мають бути негайно відкриті. Ми, свободівці, направили звернення до відповідних органів: до Генеральної прокуратури, до НАБУ, до Служби безпеки України...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Андрію.

Я прошу все-таки, щоб ми...

ІЛЛЕНКО А.Ю. Ні. Почекайте, пані Ірино.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я прошу повернутися... *(Шум у залі)*.

Будь ласка, прошу вас повернутися до обговорення законопроекту.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Оскільки крадіжки, на жаль, стосуються армії, ми вимагаємо від правоохоронних органів негайно розпочати розслідування і затримати всіх фігурантів. Це безпосередня відповідальність усіх керівників правоохоронних органів – не дати їм втекти з країни, а таке дуже імовірно. Це буде їхня безпосередня відповідальність, якщо таке, не дай Бог, станеться. І ми маємо усвідомлювати, що це не просто корупція, а фактично мова йде про державну зраду...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановні колеги.

Я хочу нагадати, шановні колеги, що ми маємо виступи від фракцій, народних депутатів України на будь-які теми: у вівторок – від фракцій, в середу і в п'ятницю – народних депутатів.

У вас ще є ваших законних 8 хвилин, шановний пане Андрію, для виступу з теми законопроекту. Будь ласка.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Пані головуюча, мене трохи дивує таке ставлення, бо сьогодні виступи були так само навіть під час розгляду на засіданні, коли народні депутати висвітлювали у тому числі і питання, які є актуальними для всього суспільства. Чомусь ви не даєте мені завершити.

Так от, ми переконані, що це елементи державної зради. Мають бути негайно розпочаті розслідування, і ми будемо добиватися, щоб нарешті в Україні настала справедливість і щоб нарешті тим, хто краде в армії, насправді відрубали руки, як це було обіцяно. Якщо треба, ми можемо цю обіцянку виконати за Президента, який цю обіцянку давав.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги! Залишайтеся, будь ласка, пане Андрію, на трибуні. Я прошу записатися на запитання, відводиться 3 хвилини.

Колеги, я як головуюча мушу нагадати Регламент, відповідно до якого в парламенті, безумовно, всі народні депутати України мають право виступати з актуальних політичних тем під час дебатів, які у нас

відбуваються в п'ятницю, під час виступів у середу, під час виступів від фракцій і груп у вівторок. Під час обговорення законопроектів і презентацій прошу все-таки дотримуватися Регламенту і презентувати виключно або законопроект, або поправки, якщо мова йде про поправки.

Дякую за запис на запитання.

Будь ласка, Михайле Головка, ваше запитання, яке має стосуватися теми презентованого законопроекту.

ГОЛОВКО М.Й., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», Тернопільщина. Шановний друже Андрію, я повністю підтримую тезу про те, що армія нині відіграє значну або головну роль у збереженні нашої держави. І факти корупції у війську нашої держави, які сьогодні були озвучені, неприпустимі.

Я повністю підтримую позицію «Свободи» в тому, що потрібно притягти всіх до відповідальності, покарати всіх причетних до корупції, негайно їх затримати, звернутися до правоохоронних органів. Якщо цього не буде зроблено, то ми як «Свобода» будемо вимагати притягти до відповідальності тих, хто дав можливість корупціонерам утекти з країни. Це неприпустимо...

ГОЛОВУЮЧА. Це, я так розумію, була репліка.

Наступне запитання, Юрій Береза. Прошу вас, пане Юрію.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Я цілком погоджуюся з тим, що гасла, які ми прийняли на законодавчому рівні, вже працюють і в Збройних Силах України, і в усіх наших воєнізованих підрозділах, у тому числі в Національній поліції та в Службі безпеки України. Ми віддали данину нашим героям, які починали боротьбу і в 20 роках минулого століття, і під час Другої світової війни, і після Другої світової війни, захищаючи Україну або борючись за Україну під час визвольних змагань.

Тому в мене, швидше, не запитання. Все-таки (я звертаюся до керівництва Верховної Ради) цей закон уже пройшов, це вже працює. Я розумію, що є процедура, але все-таки... У мене немає на сьогодні запитань.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за аналіз законопроекту, який ми зараз розглядаємо.

І наступне запитання – Павло Кишкар. Прошу вас.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Я насправді не такий оптимістичний, як пан Михайло Головка, щодо притягнення до відповідальності, бо бачу потенцію наших правоохоронних органів.

Поясніть, друже Андрію, що робити зараз народним депутатам під час голосувань за ці два законопроекти. Бо актуальність, як ви правильно сказали, втрачено. Є розуміння того, що є більш нагальні питання, в тому числі й корупційної складової у Збройних Силах і Міністерстві оборони. Робота тимчасової слідчої комісії, яка працює в парламенті задля того, щоб унеможливити таку корупцію в майбутньому, якраз чомусь заполітизована і спрямована, швидше, на виборчий процес, ніж на те, щоб подолати, власне, ту корупцію. Що робити зараз народним депутатам під час голосування за ці два законопроекти? Дякую.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Я хотів би сказати, що в нашому законопроекті є один момент, який відрізняється від того, що є зараз. Згідно із чинним законодавством на сьогодні прийнято звертання серед військово-службовців: «пане», «пані», «воїн», «воїне». У нашому законопроекті ми ще тоді поруч з впровадженням вітання «Слава Україні! – Героям слава!» пропонували звертання «друже». Тобто в цьому єдина різниця. В принципі, я погоджуюся з тим, що ідея цього законопроекту, його зміст наразі вже реалізовані.

Загалом, звичайно, ми повинні розуміти, що військо – це не просто група озброєних людей, а це група людей, які мають ідею, яку

вони захищають. І, зокрема, в таких символах ця ідея реалізовується. А тим, хто під час війни вчиняє корупційні дії в армії, тюрма і ганьба має бути. Але я погоджуюся з тими, хто сумнівається, що нинішні правоохоронні органи можуть це забезпечити. Але нічого, зараз в нас є шанс суттєво змінити ситуацію в країні. Сподіваюся, що тоді все це буде зроблено.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Андрію. Повертайтеся, будь ласка, на ваше робоче місце.

Шановні колеги, зараз в нас є можливість обговорити законопроекти «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби» (№ 7549, № 7549-1). Вибачте, будь ласка, ми ще не маємо такої можливості.

Зараз слово для співдоповіді надається секретарю Комітету з питань національної безпеки і оборони Івану Віннику. Пане Іване, будь ласка, прошу вас до слова. Пан Іван представить позицію комітету стосовно двох законопроектів, які ми розглядаємо.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго вечора! Колеги, трапилося найгірше, що я прогнозував сьогодні зранку. Через політичні чвари, а фактично через політичну агітацію на президентських перегонах окремими депутатами-сумісниками, які одночасно висувуються на пост Президента і ще намагаються виконувати повноваження народних депутатів, їхнє висування на пост Президента, на жаль, заважає їм нормально працювати в сесійній залі. Тому ми сьогодні провалили ранкове засідання: з чотирьох законопроектів з блоку національної безпеки проголосували тільки один, та й то лише тому, що він містить положення, які, фактично, руйнують загалом стратегію, ідеологію пропаганди окремих кандидатів на пост Президента України. Умовно кажучи, якби не підтримали дозвіл на спільні навчання іноземного контингенту зі Збройними Силами України на території України, безумовно, отримали б одразу клеймо проросійської президентської кампанії. Зрозуміло, що таким чином голоси знайшлися, адже всі, хто навіть традиційно не відвідує

засідань, знайшли можливість прийти до сесійної зали і проголосувати. Але після того ми провалили два законопроекти, один відхилили, до речі. Це законопроект [№ 6372](#), який стосується питань реформи військових звань, посилення інституту сержантського складу в Збройних Силах України, який, власне, ми мали б розглянути перед тим, як перейти до законопроекту № 7549, який розглядаємо зараз. Адже в тексті цього проекту закону ми вже вживаємо нові військові звання, які мали б впровадити попереднім законопроектом, який ми провалили.

Таким чином ускладнюється робота комітету, але комітет, безумовно, свою роботу виконає як належить. Інше питання (в мене є таке стійке відчуття), що ми наразі не знайдемо голосів для системного законопроекту Кабінету Міністрів. Законопроект, яким пропонується внести зміни до законів України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», які покликані посилити дисципліну у військах і вдосконалити, власне, повноваження командирів, які мають застосовувати відповідні дисциплінарні стягнення і накладати їх на своїх підлеглих з метою посилення обороноздатності нашої держави, ми зараз провалимо. І законопроект, у якому 50-60 сторінок тексту, який системно напрацьований протягом тривалого часу, ми просто відхилимо і згідно з Регламентом потім не зможемо до нього швидко повернутися. Така ганьба, на жаль, відбувається зараз в нашій сесійній залі.

Але, виконуючи регламентну норму, я доповідаю текст законопроекту від комітету. Дійсно, деякі положення щодо вітань «Слава Україні! – Героям слава!» було враховано у законопроекті, поданому Президентом України Порошенком, який отримав статус невідкладного. Ми його розглянули і прийняли як закон. Водночас інші положення, зокрема щодо необхідності врегулювання питань кримінальних проступків, які так само містяться в законопроекті, який ми розглядаємо, ми не можемо зараз розглядати, бо не маємо голосів, з одного боку. З іншого боку, ми ще очікуємо на підписання Президентом відповідної законодавчої ініціативи, вже проголосованої в цій сесійній залі. Але знову повертаюся до того, що головна проблема, яка сьогодні заважає ефективно працювати українському парламенту, – це політичні чвари. І журналістське розслідування *Bihus.info* (ми цінуємо таку інформацію) має одержати оцінку...

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Іване, прошу вас також говорити з теми законопроекту.

ВІННИК І.Ю. Я прокоментую, адже колеги це коментували...

ГОЛОВУЮЧА. Мені потім наші колеги закидатимуть подвійні стандарти. Будь ласка, з теми законопроекту. Дякую.

ВІННИК І.Ю. Ми цінуємо це розслідування. Водночас я вважаю, що це був формальний привід, використаний окремими політичними силами, для того щоб зірвати ранкове засідання, покликане врегулювати питання національної безпеки і оборони. Тому, колеги, прошу підтримати цей законопроект за основу і сподіваюся, що все-таки ми схаменемося і знайдемо для цього голоси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Я дуже прошу записатися на запитання до шановного пана Івана.

Народний депутат Олег Барна. Ваше запитання, будь ласка.

БАРНА О.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Передаю слово Павлу Кишкарю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Кишкар, ваше запитання.

КИШКАР П.М. Пане Іване, до вас декілька запитань. Насправді питання не стільки стосується законопроекту, як того, як ТСК плануватиме свою роботу стосовно унеможливлення корупції в майбутньому в структурах Міністерства оборони і в Збройних Силах України?

Дякую вам за відповідь.

ВІННИК І.Ю. ТСК має вичерпні повноваження щодо розслідування розкрадань у Збройних Силах України, які призвели до зниження обороноздатності.

А що нам треба зробити на майбутнє? Власне, треба імплементувати Закон «Про національну безпеку України», в якому чітко визначено, що Україна мусить створити центральний орган виконавчої влади, який буде реалізовувати державну політику у сфері оборонно-промислового комплексу, і таким чином реорганізувати Державний концерн «Укроборонпром», підпорядкувати державні підприємства оборонної сфери регуляторному органу і покласти край ситуації, коли господарюючий суб'єкт поєднує в собі також і регуляторну функцію, таким чином створюючи корупційні ризики. Тут немає ніякої інтриги. Комітет з питань національної безпеки і оборони взяв на себе зобов'язання до кінця поточного року сприяти врегулюванню цього питання. Але хочу нагадати, що для такого рішення потрібно 226 голосів народних депутатів України. Тому сподіваюся на підтримку, бо це важливий елемент нашої інтеграції в частині імплементации законодавства за стандартами НАТО.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступне запитання. Народний депутат Паламарчук також передає слово Павлу Кишкарю, який сьогодні активно долучився до дискусії. Будь ласка, пане Павле.

КИШКАР П.М. Дякую, пане Миколо. Пане Іване, до вас уточнююче запитання. Ми маємо 327 сторінок звіту Рахункової палати, яка визначає чіткий фактаж, чітко вказує на кримінальні дії, пов'язані з розкраданням у Міністерстві оборони. Жодна з кримінальних справ за цими матеріалами, в тому числі з таємної частини, яка містить іще понад 1000 сторінок, не розслідується ні Військовою прокуратурою, ні будь-якою іншою прокуратурою, будь-яким іншим правоохоронним органом.

Яким же чином ми боремося з корупцією в Міністерстві оборони і Збройних Силах, якщо жодна кримінальна справа не розслідується? Тобто корупціонер, сидячи на своєму місці, утихомирений тишею в правоохоронних органах, продовжує робити свою справу. Я так

розумію. Чи будемо ми ув'язнювати осіб, які розкрадають Збройні Сили і Міністерство оборони?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я хочу нагадати все-таки колегам, що наші запитання згідно з Регламентом мають стосуватися законопроекту, який ми розглядаємо, а це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби».

Пане Іване, прошу вас. А вас, пане Павле, ще раз прошу також дотримуватися Регламенту.

ВІННИК І.Ю. Власне, ви поінформовані про зміст роботи тимчасової слідчої комісії, членом якої ви також є. Ми охопили період, протягом якого Міністерством оборони керували кілька міністрів оборони, зокрема Гриценко Анатолій Степанович, Єхануров, Іващенко, Єжель, Саламатін і Лебедев. І хотів би нагадати, що вже є оголошені підозри: Лебедев і Саламатін отримали підозри у вчиненні злочину, кваліфікованого за статтею «Державна зрада».

Керівник Генерального штабу Замана позавчора також отримав підозру, про що знає вся країна. На передостанньому засіданні Генеральний прокурор Юрій Віталійович Луценко поінформував членів комісії, що всі керівники Міністерства оборони та керівництво Генерального штабу будуть перевірені на наявність в їхніх діях та рішеннях ознак злочину, передбаченого статтею 111 «Державна зрада». І, власне, Замана, вже перевірений і вже підозра є, його навіть заарештовано, тому в цьому немає ніякої інтриги. Єжелю теж було висунуто підозру... Іващенко переховується в Чехії.

Тому, колеги, працюємо. І звіт Рахункової палати, повірте...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 30 секунд, будь ласка. Немає потреби завершувати.

Народний депутат Німченко. Будь ласка, ваше запитання.

НІМЧЕНКО В.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»).* Можна я задам вопрос?

ГОЛОВУЮЧА. Можна поставити запитання, будь ласка. Президія вас до цього закликає.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу поставити таке запитання. Як я розумію, зазначений законопроект передбачає сафарі за участю військово-службовців. Скажіть, будь ласка, на якій підставі, з яких міркувань у цьому законі ви передбачили солдатам право застосування сили і зброї, в тому числі на полюванні з браконьєрами. Ви не розумієте, що тут якийсь непорядок у авторів цього закону.

І друге. Почитайте ще раз. Якщо я це правильно зрозумів, то дайте відповідь, на якій підставі цей закон, який врегульовує питання закону № 6372...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

ВІННИК І.Ю. Я розумію, що представники Медведчука в парламенті, а саме фракція «Опозиційний блок», «Опозиційна платформа – За життя», які закликають до миру на умовах Путіна, будуть безумовно максимально адвокатувати той факт, щоб український воїн був роззброєний, не мав можливості застосовувати зброю. Ніякого правопорядку, на вашу думку, напевно, у військах не має бути, адже це спростить Путіну задачу, яку ви зараз тут адвокуєте. Ми цього не допустимо.

Законопроект покликаний посилити дисципліну у військах, він надає дієві повноваження Військовій службі правопорядку у Збройних Силах України, надає їй повноваження застосовувати сили та засоби під час затримання правопорушників. У цьому нічого дивного немає і ці питання треба виносити на обговорення у Верховну Раду.

Хочу вам нагадати, що ми зараз розглядаємо не закон, як ви висловилися, а законопроект, ключове слово «проект». Це пропозиція, яку варто обговорити, прийняти щодо неї виважене рішення, колего. Тому давайте працювати спільно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ви можете повертатися на ваше робоче місце, шановний пане Іване.

Зараз буде можливість виступів від фракцій, а також народних депутатів України.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і депутатських груп.

Будь ласка, від Радикальної партії Олега Ляшка – Олег Мосійчук. Прошу вас, виступ від фракції Радикальної партії.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Який же має бути цинізм, щоб у напівпустому залі зараз розглядати законопроекти, які, як висловлювався головуючий, є безпековими. Якими ж цинічними баригами треба бути, щоб у час війни розкрадати армію, щоб у час війни заробляти, гендлювати на Збройних Силах, на озброєнні і тому подібне. Ці питання, мабуть, риторичні, бо зараз тут у черзі мали б стояти представники фракції Президента і перші вимагати створення слідчої комісії за фактами, які були оприлюднені вчора журналістами-розслідувачами.

У голові в нормальної людини не вкладається, і ми не віримо в те, що таке може бути, щоб Верховний Головнокомандувач і його оточення були причетні до тих фактів, про які йшла мова в розслідуванні журналістів. Саме тому ми вимагаємо розслідування, саме тому ми наполягаємо на тому, що в цій історії має поставити крапку парламент. Парламент має або підтвердити звинувачення, або зняти їх. Тому що мародерів у часи війни розстрілюють...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Я хочу нагадати все-таки Регламент.

МОСІЙЧУК І.В. А я хочу... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановні колеги, я хочу нагадати позицію Голови Верховної Ради України. Ви зараз протягом 2 хвилин змогли висловити вашу політичну позицію (*Шум у залі*).

Шановний пане Мосійчук, я вам дуже дякую, я нагадую, що у вас для виступу залишилася ще одна хвилина...

МОСІЙЧУК І.В. Ви зараз визнаєте вину, ви зараз... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Мосійчук, я вас дуже прошу, не скандальте...

Шановний пане Мосійчук і шановні колеги, я хочу нагадати всім вам... Мені дуже важко перекрикувати вас, ви тут переможете. Я прошу вас зараз взяти слово і завершити виступ протягом хвилини...

Дякую *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, ми маємо ще виступи від депутатських груп і фракцій. Пан Мосійчук має ще 1 хвилину для завершення виступу від своєї фракції. Я просто нагадую норми Регламенту: треба виступати щодо законопроекту.

Дякую.

МОСІЙЧУК І.В. Законопроект, який зараз розглядається, стосується українського війська, яке розграбовують у час війни мародери. А якщо ви перервали мій виступ і не надали мені слова як найближча соратниця Петра Олексійовича Порошенка, то ви цим фактично визнали провину і причетність до того, про що вчора розповіли журналісти-розслідувачі.

Я звертаюся до фракції «Блок Петра Порошенка» із закликом невідкладно підтримати ініціативу щодо створення тимчасової слідчої комісії, якщо ви хочете зняти ці звинувачення. В іншому разі ви самі визнаєте вину. От і все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, я дуже дякую всім за те, що дотримання норм Регламенту ще не називають причетністю до «распятых мальчигов».

Дуже дякую.

Будь ласка, наступний виступ. Сергію Соболев, запрошую вас. Дякую.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Ви знаєте, я хотів би свій

виступ розпочати з мудрих слів Блаженнішого Святослава, який сказав, що головне – не перейменувати, а головне – який зміст міститиме. Мені здається, що цей законопроект, який ми зараз обговорюємо, як ніякий інший, відповідає цим словам. Тож зміст, який вкладається в перейменування, є лише частиною цього законопроекту. Якщо розглянути альтернативний законопроект, якщо розглянути навіть інші частини цього законопроекту, то побачимо, що ці законопроекти з'явилися не просто так. Таке відчуття, що автори ніби знали, що суть української армії повинна бути змінена за змістом. Бо те, що коїлося впродовж довгих чотирьох років, з 2015 по 2019, і про що лише зараз оголошено не вустами Генерального прокурора, а вустами журналістів, і є змістом тих перейменувань, які повинні відбутися.

Я думаю, що ключове тут наступне. Ви вдумайтеся у зміст. Чи може собі уявити хоч одна армія, що її головнокомандувач, що ті, які відповідають за постачання армії, будуть у країні-агресора закуповувати контрабандним шляхом озброєння або деталі, які не відповідають сертифікації, які не відповідають якості, які були у використанні, за ціною у вісім разів дорожче!

У цьому законопроекті ми приділяємо увагу перейменуванню? Ні, шановні! Ключове – яка армія створюється! Ключове – що далі буде! Коли називають прізвище молодої людини, яка у 22 роки вважає, що схопила Бога за бороду, яка дозволяє собі проводити оборудки у півмільярда гривень лише за якийсь рік і вважає, що він буде недоторканий, то як після цього армієць, якому треба нести службу на цій же розваленій техніці, відповідатиме за боєздатність цієї держави, та ще й коли ця молода людина змогла сховатися...

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Сергію, дуже прошу повернутися до теми законопроекту.

Будь ласка, 30 секунд.

СОБОЛЄВ С.В. ...та ще й коли ця молода людина сховалася за званням Почесного консула Сейшел? Ви вдумайтеся: молодший Гладковський – Почесний консул Сейшел, якого не можна обшукувати! Ось де треба ховати все!

Тому я думаю, що цей законопроект змушує нас ще раз повернутися до ключового: чи є зміст, чи є просто перейменування?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Ще раз закликаю всіх народних депутатів України згадати про норми Регламенту і не ставити головуючу в незручне становище, коли тема «важная и актуальная», як сказали, але ви не дотримуєтеся норм Регламенту.

Я нагадую, що зараз ми обговорюємо проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби». Що стосується політичних оцінок і заяв, нагадую, що в середу ми маємо півгодини виступів народних депутатів України, коли кожен народний депутат має право виступити з тією чи іншою політичною оцінкою.

Будь ласка, народний депутате Рудик, вам слово. Прошу, пане Сергію.

РУДИК С.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, дозволю собі повернутися до теми, яку ми обговорюємо зараз, саме в цю хвилину. Це законопроекти № 7549 і № 7549-1. Крім питань, пов'язаних з вітанням «Слава Україні! – Героям слава!», про що вже тут говорилося під час обговорення, там є низка правових норм, які можна трактувати як юридичні колізії. На превеликий жаль, до цього чомусь не доходить час, хоча це дуже важливі речі. Колеги вже намагалися про це сказати.

Подивімося у статтю 22 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, яка визначає випадки надання права військовослужбовцям застосовувати спецзасоби фізичного впливу та зброї особисто або у складі підрозділу. Слова «тяжкого злочину» пропонується замінити словами «кримінального правопорушення». У чому проблема? А проблема в тому, що кримінальне правопорушення – це також і менші за своїм статусом правопорушення, як, наприклад, кримінальні проступки. Сьогодні вже сказали про полювання. На превеликий жаль, справді, якщо ми приймемо законопроект у такому варіанті, це означає, що командир якогось нашого спецпідрозділу чи навіть не спецпідрозділу зможе затримувати людину, застосовувати до неї силу і таким чином людина буде покарана неспівмірно до того злочину, який вона скоїла.

У цьому законопроекті є ще низка положень, які можна обговорювати, але з точки зору юридичної практики. Наприклад, мова йде про кримінальний проступок корупційного характеру. Це дефініції, але такого немає в чинному статуті. Якщо ми прийнемо в такій редакції, ці норми не працюватимуть. Я вже не кажу про те, що в залі просто не вистачає людей, щоб за це проголосувати.

Тому я прошу вас, колеги, відправити цей законопроект на доопрацювання розробнику, він уже не на часі або не може бути прийнятий, на мою думку. А я знаю, про що кажу, бо я на теперішній час є контрактником Збройних Сил України.

Що стосується зловживань і корупції. Безперечно, треба з цим боротися. У нас є НАБУ, яке має надати правові висновки. Запросіть сюди Ситника, щоб він розповів про все, що він думає і не думає. У нього є достатньо аргументів і посадових обов'язків для того, щоб це зробити.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, перш ніж надати слово наступному промовцю (пане Юрію, секунду) я хочу зробити ще раз повідомлення. Увага, будь ласка! Згідно із законом кожен, хто виступає, повинен виступати з теми законопроекту, в іншому разі головуючий на засіданні не тільки має право, а й зобов'язаний переривати цей виступ. Колеги, я хочу, щоб ми сьогодні згадали, про що було домовлено в цьому залі. Виходити на трибуну і називати когось злочинцями, коли немає рішення суду, – це нечесно і протизаконно. Коли були спроби засудити когось із вас, я не голосував, бо я сказав: «Рішення суду! А потім можуть бути будь-які звинувачення». Для того є компетентні органи, які ми створили, а саме НАБУ і САП. Ми створили ці компетентні органи для того, щоб вони надавали висновок, хто є, а хто не є злочинцем.

Коли ми використовуємо трибуну Верховної Ради під час розгляду законопроектів для того, щоб займатися виборчою пропагандою і знищенням опонентів, ми робимо неправильно і незаконно. Тому

я наголошую: виступи мають бути з теми законопроекту. Незалежно від фракцій, незалежно від політичних вподобань ми будемо вимикати мікрофон, коли виступ буде не з теми, яка розглядається зараз у залі.

Крім того, колеги, у мене є до вас звернення-прохання. До мене щойно підходили п'ять – сім народних депутатів. Через два законопроекти в порядку денному є законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік». Це проект закону, який передбачає фінансування для місцевих бюджетів для тих громад, які не змогли провести вибори. У мене є велике прохання, колеги, після завершення розгляду цього законопроекту зоблігуватися, зібратися, щоб ми законопроект, який передбачає фінансування місцевих громад, підтримали і прийняли поза політикою. Прошу вас, ознайомтеся з цим законопроектом, проаналізуйте його, щоб ми змогли його сьогодні розглянути, якщо буде потенціал. Це моє повідомлення, але рішення звичайно буде приймати Верховна Рада України.

Запрошую до виступу від «Народного фронту» Юрія Березу. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М. Шановні колеги! Шановний український народ! Я підтримую своїх колег, які виступали, тільки в тій частині, коли вони кажуть, що в залі досить мало народних депутатів і досить складно проголосувати за важливі законопроекти.

Я як військовик, який починав свою службу ще за Радянського Союзу, закінчив військове училище, чую, що кажуть про неважливість законів, які впорядковують сьогоднішні відносини і стосунки в українській армії, наголошую, у сьогоднішній справжній українській армії. На жаль, після 1991 року ми отримали величезні армійські з'єднання, полки, бригади дивізій, навіть армії, але вони не були по суті українськими. І як показав 2014 рік, коли потрібно було захистити український Крим, де повинні були сказати своє слово українські підрозділи, у нас не було кому захищати Крим. У нас не було кому захищати кримських татар. Багато можна базікати, що були. Не було українських частин – це я знаю чітко. На жаль, вони вважали себе послідовниками якоїсь неіснуючої радянської армії. Вони 23 лютого святкували якийсь неіснуючий день «захитника Отчєства» і таке інше. Воно й у цій залі, до речі, культивується п'ятою колоною.

Я скажу одне: Верховна Рада і тільки Верховна Рада може в законодавчому плані організувати і змінити те, що повинно бути змінено в українській армії. Тільки Верховна Рада, наголошую, може прийняти ті закони, які на рік, на 10, на 100 років забезпечать розбудову української армії, забезпечать її існування. Я не вірю в дипломатію з агресором зі сходу. Я не вірю в те, що москалів можна задобрити дипломатією. Я вірю в українську армію. Я вірю в ту армію, яка звільнить український Донбас, я вірю в українську армію, яка звільнить український Крим. І тому я все-таки закликаю повернутися до залу і проголосувати за проект закону № 7549, бо ми Верховна Рада і такі наші безпосередні обов'язки.

Шановні колеги, поверніться до залу, давайте голосувати. Коли проекти законів стосуються української армії, більшість повинна бути в залі, більшість повинна забезпечити голоси.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний колего.

Я також закликаю народних депутатів України повертатися до сесійної зали. Шановні колеги, я ще раз звертаю вашу увагу на те, що немає вимоги окремої конкретної головуючої на засіданні, а є норма Регламенту, яку нагадав також Голова Верховної Ради України, відповідно до якої треба виступати з теми законопроекту.

Будь ласка, від «Опозиційного блоку» – шановний колега Німченко. Прошу ввімкнути мікрофон Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. «Опозиційна платформа – За життя». Генерал-полковник юстиції Збройних Сил України. Я трохи фахівець у цій справі. Хочу поділитися з вами, шановні колеги, щоб ви відчували, що стоїть за цим законопроектом. Ви подивіться: надають у руки рядовому солдату кийки та інші інструменти, засоби фізичного впливу. На кого? Солдат, який воює в окопі, застосовує вогнепальну зброю і лише в рукопашному бою застосовує увесь підручний матеріал. За цим стоїть те, що хтось готується задіяти армію проти свого народу. Ось про що йде мова.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Німченко, я вас дуже прошу...

НІМЧЕНКО В.І. А тепер почитайте далі: офіцеру надано право давати наказ щодо застосування зброї на ураження в умовах бойових дій. Та якщо ведуться бойові дії (читайте статuti всіх армій світу), то він зобов'язаний стріляти, щоб захищати свою країну. Це він повинен був робити в Криму. Це він повинен був робити тоді, коли треба було не покидати Чонгарський перешийок, а захищати територію України. Ось про що йде мова. А в законопроекті мова про те (ви тільки подумайте), що Збройні Сили України готуються воювати проти браконьєрів на приватних мисливських угіддях. Ось про що йде мова. Ви розумієте, що за цим стоїть?

Я хочу, щоб ви мене зрозуміли. Я не кажу, що не потрібно захищати солдат. Так, їм треба надавати право оборонятися. Подивіться на співробітника міліції Мельникова, який голіруч пішов на С14 і якого кинули за ґрати, співробітника міліції. У законі прописано його право на застосування фізичної сили. Хлопець застосував і опинився в тюрмі. Отакі закони, отакий наш державний захист людей правопорядку. І подібне я вбачаю якраз і в цьому проекті закону. Він не підлягає взагалі розгляду. Це нонсенс.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, список виступів на цьому завершився, але я хочу сказати, що не всі групи і фракції записалися. «Самопоміч», групи? Немає бажаючих виступити. Щоб потім не було образ, що хтось не встиг і не записався.

Шановні колеги, я зараз прошу записатися на виступи народних депутатів України. Відповідно до Регламенту ми відводимо для цієї дискусії 15 хвилин. І я ще раз нагадую (це не прохання головуючої, а вимога Регламенту, яку дуже чітко зараз артикулював Голова Верховної Ради України), що ми обговорюємо конкретний законопроект. Час для політичних заяв: вівторок, середа і п'ятниця у відповідних рубриках.

Будь ласка, запрошуюю до слова Юрія Левченка. Пане Юрію, прошу.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Я наче й радий, що з нашої президії, можливо, вперше за останні чотири роки лунають неодноразові заклики дотримуватися Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». Я, щоправда, шкодую, що такий заклик з'явився тільки сьогодні після опублікування вчорашніх розслідувань журналістів *Bihus.info*. І чомусь зараз раптом згадали про те, що треба виступати виключно з теми. Регулярно в цій залі всі, кому не лінь, виступають не з теми, зокрема, неодноразово депутати з фракції більшості. І, до речі, сьогодні вранці, пані Ірино, неодноразово виступали не з теми, буквально кілька годин тому, але чомусь тоді не згадували. Але раптом, коли нормальні народні депутати починають нагадувати, що не можна просто сидіти у Верховній Раді і робити вигляд, ніби нічого не відбувається, і просто розглядати законопроекти, коли у нас в країні коїться якийсь тотальний жах, коли найвищі посадовці розкрадають армію у воюючій країні, бачте, згадали про Регламент. Гарзд, відповідно до Регламенту.

Я скажу вам щодо цього законопроекту. Якщо говорити про його потрібність, напрям, законопроект правильний. На жаль, він багато в чому недоопрацьований, є дуже багато запитань. І тому я особисто і депутати-свободівці будемо підтримувати його в першому читанні та будемо пропонувати поправки до другого читання, якщо законопроект буде прийнято. Але, швидше за все, в першому читанні його не приймуть, бо немає голосів. І ось тут я ще раз вказую на відверте фарисейство і просто блюзнірство представників більшості.

Конкретно про цей законопроект, шановна президіє. Тут доповідач від фракції БПП виступав і сказав, що немає голосів, закликав депутатів прийти до залу і таке інше, закликав не виступати не з теми, натомість закликав зібратися міцним кулаком і проголосувати. Так? Ось тільки якщо ми подивимося, як відбувалося голосування до обіду щодо ще одного законопроекту, який стосується армії, який, до речі, доповідав той самий доповідач від БПП, також закликаючи всіх депутатів зібратися і проголосувати, тавруючи ганьбою тих, які не приходять, то побачимо, що з фракції БПП із 135 людей голосували 65, тобто менше половини. Так? Ось так у всьому у вас виходить: кажете одне,

а дієте зовсім по-іншому. Ви розповідаєте: «Армія! Мова! Віра!». Ви розповідаєте, що в країні немає грошей, а ви ці гроші розкрадаєте! А потім розказуєте бідним людям, що, вибачте, ніяк за медицину заплатити, ніяк за освіту заплатити, що треба паски зав'язати. Ви просто постійно брешете. Мародери під час війни! Покидьки! Крапка.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Левченко, дякую вам, що ви підтримуєте президію в необхідності дотримуватися норм Регламенту. І думаю, що ви не будете заперечувати, що не я головувала на засіданні, коли порушувалися норми Регламенту. Я – сувора головуюча і в тому числі представникам більшості вимикаю мікрофон, коли вони порушують норми Регламенту. Дякую вам за ваш прекрасний виступ. Тільки прошу уникати непарламентської лексики. Дуже дякую.

Будь ласка, наступний виступ – народного депутата Мартовицького. Прошу вас.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпропетровська область, самовисуванець). Виборчий округ № 36, «Опозиційний блок». Прошу передати слово Василю Німченку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. «Опозиційний блок», «Опозиційна платформа – За життя». Я говоритиму стосовно цього проекту закону. Хочу поінформувати про те, що вносячи зміни і вкладаючи в смисл цього законопроекту такі дії, як застосування зброї і застосування спеціальних засобів, законодавець взагалі забув, що в нас є Закон «Про Збройні Сили України». Вони що, не розуміють правовідносин, коли йдеться про застосування зброї? Це ганебне явище для законодавця. І народ, дійсно, правильно каже, що ми вже обмежено дієздатні, ми не розуміємо, що в Законі «Про Збройні Сили України» червоною ниткою проходить норма про неприпустимість у будь-який спосіб, з будь-яких мотивів застосовувати і використовувати Збройні Сили проти свого народу.

Про що йде мова в цих нормах, я не буду повторювати. Але я хочу сказати і про інший бік медалі, який висвітлився у цьому законопроекті. Йдеться про незахищеність нашого солдата, до того ж не лише матеріальну, а й незахищеність його честі, гідності і здоров'я. Скажіть, будь ласка, хто ж дасть оцінку на сьогоднішнє питання правомірності застосування цих спеціальних засобів.

Хочу нагадати молодим народним депутатам, які тоді, мабуть, ще й не народилися, про саперні лопатки в Тбілісі. Бо це якраз там солдати застосували саперні лопатки проти мирного населення, проти свого народу Радянського Союзу. От про що йде мова. Як можна, взагалі, прикривати якимись гаслами чи «речевками» і всім іншим отакі норми? Справа ж не в тому, що це питання захисту військовика. Тут йдеться про реалізацію ідеології насильства проти інакомислення, проти людей, які не погоджуються з тими чи іншими діями. І вам не треба далеко ходити, адже подивіться, чим закінчився розгляд справ стосовно «Торнадо».

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Нагадую ще раз народним депутатам про необхідність говорити стосовно законопроекту.

І наступний виступ. Будь ласка, народний депутате Остапе Єднак. Прошу вас, колего.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги народні депутати! Шановні громадяни України! Сьогодні ми розглядаємо законопроекти, які стосуються безпеки і оборони країни, і ми знаємо, що зараз суспільство найбільше довіряє армії і церкві. Низька ефективність голосування парламенту сьогодні і дискусії, які точаться довкола журналістських розслідувань, що стосуються корупції в секторі безпеки і оборони, в армії, викликають у мене особисто велике хвилювання і величезне обурення. Чого повинна навчити нас дана ситуація? В минулому році ми прийняли системний і довгоочікуваний Закон «Про національну безпеку України», який передбачає встановлення ефективного цивільного контролю

за сектором безпеки і оборони, підвищену прозорість у секторі безпеки і оборони, сприятиме зниженню рівня корупції в цьому секторі.

Тому ми повинні (і я очікую, що також і Президент України) розробити законопроекти, які суттєво посилять цивільний контроль за сектором безпеки і оборони. Мусимо створити профільний парламентський комітет, до якого повинні входити народні депутати, які користуються суспільною довірою, мають відповідні навички і стоять на державницькій позиції. Вони повинні розслідувати всі ці факти, які, зокрема, виявлені журналістами-розслідувачами, і співпрацювати з правоохоронними органами. А це, я нагадаю, і Національне антикорупційне бюро, і Спеціалізована антикорупційна прокуратура, і Антикорупційний суд, який ми в цьому році вже повинні створити, щоб була невідворотність покарання і щоб ми не спричиняли, подібно до багатьох наших політиків, ерозію довіри до державних інституцій, серед яких армія є однією з основних.

Тому, шановні колеги, я закликаю нас всіх до відповідальності в наших заявах, не використовувати жахливі й дуже хвилюючі результати розслідувань у політичній боротьбі і взаємопоборенні. Закликаю все-таки розуміти, що ми будуємо правову державу, тому маємо співпрацювати з правоохоронними органами і чекати ефективних розслідувань усіх таких фактів, а не політизувати особливо чутливі для суспільства теми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Остапе.

Шановні колеги, попередні промовці справедливо закликали колег повернутися до сесійної зали, бо за 6 хвилин відбудеться голосування.

Маємо ще два виступи, і потім я надам можливість авторам законопроектів підбити підсумки щодо проектів законів. Також я апелюватиму до авторів, щоб говорили з теми законопроектів.

Вікторія Пташник. Будь ласка, ваш виступ.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Павлу Кишкарю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ввімкніть мікрофон Павла Кишкаря.

КИШКАР П.М. Дякую, пані Вікторіє. Народний Рух України. Справді, законопроект змусив усіх у залі більше говорити про проблеми якраз у правоохоронній сфері, у сфері притягнення до відповідальності за корупцію, яка зараз є в Міністерстві оборони чи у Збройних Силах. Безумовно, цей законопроект потрібно приймати, визначаючи ті важливі елементи, які зараз у ньому прописано, які стосуються і звертання, і повноважень військових. І ми будемо голосувати за цей законопроект.

Але натомість, відповідаючи на репліки пана Івана як секретаря Ради нацбезпеки, як чинного голови тимчасової слідчої комісії щодо унеможливлення корупції в Міністерстві оборони та Збройних Силах, варто наголосити, що тимчасова слідча комісія, зокрема, ставила собі за мету напрацювання конкретних інструментів боротьби з корупцією, точніше, її унеможливлення. Бо ще зовсім недавно ми виступали з трибуни і говорили про незадокументовані права Міністерства оборони на 92 військових містечка в Одеському гарнізоні. І на сьогодні така сама ситуація, жодного зрушення, жодної системи фіксації, жодної земельної ділянки Міністерства оборони в Одеському гарнізоні не зареєстровано. Натомість під тиском забудовників, під тиском влади Труханова ми й досі роздаємо землі військового полігону «Шкільний». Тимчасова слідча комісія як єдиний поки що можливий інструмент парламентського контролю за військовими, за воєнною організацією держави, усіма військовими формуваннями повинна також розглядати і діяльність Військової прокуратури.

Сьогодні я був у *press point* разом з колегами, з адвокатами, які захищають наших військових від діяльності, а точніше, бездіяльності Військової прокуратури. Ми вимагаємо внесення змін до Кримінального процесуального кодексу з метою зміни підсудності, щоб наших хлопців не судили «сепари» в судах Лисичанська чи Бахмута, щоб наші хлопці мали нормальний судовий захист у судах центрального регіону чи західного регіону.

Ми вимагаємо, щоб парламент розглянув можливість відновлення військових судів на час проведення воєнної операції проти Російської Федерації.

Дякую. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Павле, дуже актуальна тема вашого виступу, водночас я як головуюча мушу звернути увагу промовців на дотримання норм Регламенту.

Андрій Ілленко. Будь ласка. Андрію, пам'ятайте, що у вас буде ще 2 хвилини для заключного слова.

Дякую.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Я хочу передати слово Олегу Осуховському.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Осуховський. Увімкніть мікрофон пана Олега.

ОСУХОВСЬКИЙ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», місто Рівне. Нещодавно ми прийняли зміни до Конституції, які визначають наш стратегічний напрям до Європейського Союзу і до НАТО. А що ми, свободівці, основне вимагаємо? Це мінімум 5 відсотків ВВП для українського війська, не для всього блоку, тобто включаючи прокуратуру, СБУ й інші правоохоронні органи, а тільки для українського війська. Ми маємо переоснастити українське військо до стандартів НАТО. Але також я як член антикорупційного комітету нещодавно зустрічався з експертами НАТО, які вимагають реальної боротьби з корупцією саме в оборонному секторі. Це стосується і закупівлі, і корупції в «Укроборонпромі». Зараз ми бачимо, що там величезна корупція. В антикорупційному комітеті рік-півтора тому була створена робоча група, яка розслідувала корупційні дії в «Укроборонпромі», але, на жаль, від правоохоронних органів суттєвої реакції щодо корупційних дій в «Укроборонпромі» не надходило.

Тому ми вимагаємо, зокрема, також створення і прийняття законопроекту про тимчасові слідчі спеціальні комісії, бо, звичайно, дуже добре, що зараз створюються всі ті робочі групи, тимчасові слідчі комісії, але має бути чіткий законопроект про тимчасові слідчі спеціальні комісії, який буде реально регламентувати роботу народних

депутатів у таких комісіях. Тоді ми зможемо насправді побороти корупцію загалом в Україні і в українському війську зокрема.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний пане Олегу.

Шановні колеги, зараз автори законопроектів виступають уже із заключним словом, підбивають підсумки. Я дуже прошу повертатися до сесійної зали, щоби ми провели результативне голосування. Тим паче, що попри таку емоційну дискусію в нас немає розбіжностей щодо необхідності голосування.

Пане Шевчук, будь ласка, вам надається 2 хвилини для підбиття підсумків, потім – пан Андрій Ілленко.

ШЕВЧУК О.М. Шановні народні депутати, Міністерство оборони просить підтримати законопроект щодо вдосконалення питань проходження військової служби, упорядкування дисциплінарних повноважень, врегулювання питань повсякденної діяльності, визначення прав та обов'язків головних сержантів і старшин підрозділів військових частин Збройних Сил.

Законопроект передбачає визначення зарахування військово-службовців до списків особового складу навічно, визначає дисциплінарні права щодо стягнень, нагородження іменною вогнепальною та холодною зброєю, ритуал підняття Державного Прапора України.

За висновками Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради законопроект може бути прийнятий за основу, не потребує додаткових витрат. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякуємо.

Шановні колеги, сьогоднішні наші емоції навіть мікрофони дещо не витримують.

Дякуємо вам, шановний колего. Ви можете повертатися на робоче місце.

Будь ласка, заключне слово Андрія Ілленка, який є автором альтернативного законопроекту. І перед тим, як ми надамо це заключне слово, я ще раз хочу закликати від президії всіх народних депутатів, які знаходяться в кулуарах, в їдальні, на інтерв'ю з журналістами,

повертатися до сесійної зали, бо за 2 хвилини відбудеться голосування.

Пане Андрію, будь ласка.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Треба голосувати за відповідний законопроект № 7549, бо він унормовує цілу низку питань, які стосуються наших Збройних Сил. Безумовно, армія – це те, що нині зберігає нашу країну. Наші герої на фронті – це люди, яким ми завдячуємо тим, що можемо ходити вулицями, можемо ходити на роботу, що сьогодні існує наша держава і вулицями наших міст не йдуть окупаційні танки. Власне, це та страшна ціна, яку сьогодні Україна платить за свою незалежність, за свою територіальну цілісність. Ми маємо розуміти, що нема нічого важливішого за наші Збройні Сили, за нашого солдата на фронті. Тому Верховна Рада повинна зробити все для підтримки наших Збройних Сил. А ті, які під час війни крадуть із оборонних бюджетів, обкрадають армію, обкрадають солдата на фронті, – це мародери і це ті люди, які просто не мають права ходити по нашій землі.

І так само Верховна Рада не повинна засовувати голову в пісок та ігнорувати ті факти, які зараз стали відомі. Вони мають бути розслідувані. Правоохоронні органи негайно мають дати їм оцінку. Усі причетні мають бути затримані і покарані. Тільки тоді буде довіра, тільки тоді буде порядок у державі, тільки в такому разі можна говорити про те, що ми перемаємо в цій війні, відстоїмо свою незалежність, бо з крадіями і мародерами зробити це буде дуже важко.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Андрію, ми дякуємо вам за презентацію вашого законопроекту.

Шановні колеги, Голова Верховної Ради України зараз буде оголошувати вже голосування щодо законопроектів. Дозвольте ще раз попросити всіх повернутися до сесійної зали.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Я прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу і приготуватися до голосування. Прошу повернутися на свої робочі місця.

Колеги, будь ласка, з урядової ложі, з кулуарів прошу всіх заходити до залу.

Хочу нагадати, що ми маємо два законопроекти: один – основний, інший – альтернативний. Комітет пропонує базовий законопроект прийняти за основу. І першим я поставлю на голосування законопроект, який пропонує комітет, а потім вже – альтернативний. Але я бачу, що в залі ще недостатньо людей. Прошу секретаріат повідомити, щоб усі з кулуарів повернулися до залу, і прошу всіх приготуватися до голосування.

Колеги, це блок безпекових питань! Я переконаний, що в тих питаннях, які запропонував комітет, ми, як і завжди, мусимо зараз об'єднатися. Я прошу, колеги, приготуватися до голосування, повернутися і зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби» (№ 7549). Прошу проголосувати, прошу підтримати пропозицію прийняти за основу. Підтримуємо питання безпеки. Голосуємо.

«За» – 165.

Колеги, я поставлю на голосування наступну пропозицію – направити в комітет на повторне перше читання. Отже, я ставлю на голосування пропозицію (закликаю довкола неї об'єднатися) повернути законопроект у комітет на повторне перше читання. Прошу проголосувати, прошу підтримати пропозицію про направлення в комітет на повторне перше читання. Голосуємо.

«За» – 171.

І наступне – повернути законопроект № 7549 суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу проголосувати, прошу підтримати.

«За» – 171.

Згідно із законом я маю поставити на голосування також і альтернативний проект закону. Ставлю на голосування альтернативний законопроект № 7549-1. Прошу проголосувати, прошу підтримати хоча б альтернативний. Голосуємо.

«За» – 155.

Колеги, я мушу оголосити, що проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань проходження військової служби» ([№ 7549](#)) і проект [№ 7549-1](#) відхилено.

Зараз до мене в президію надійшла заява про оголошення перерви від двох фракцій – «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт». Але вони готові замінити перерву на виступ з трибуни.

Запрошую до виступу Івана Вінника. Будь ласка, 3 хвилини.

ВІННИК І.Ю. Шановні колеги народні депутати, народе України! У нас, на жаль, триває ганебна ситуація: ми провалили черговий законопроект у сфері безпеки і оборони, ми не включаємо в нашу роботу законопроекти у сфері безпеки та оборони.

Я розумію, що причина – початок передвиборчої кампанії. Інформаційні приводи в публічному середовищі використовуються керівниками окремих фракцій для того, щоб саботувати засідання.

Комітет з питань національної безпеки і оборони не може цього дозволити. Ми просимо, шановний Андрію Володимировичу, покласти край цьому безладу. Пропонуємо і наполягаємо наразі зняти всі інші законопроекти, які стосуються нацбезпеки і оборони, в нашому сьогоднішньому засіданні з подальшого розгляду.

Окрім того, прошу зараз невідкладно оголосити перерву в нашому засіданні для проведення відповідних політичних консультацій. Досить займатися політичною агітацією, не дбаючи про власну державу, шановні колеги. Схаменіться! Ми зобов'язані підтримати нашу державу Україну, а не державу нашого ворога. А фактично своїм саботуванням ми граємо на руку Путіну.

Прощу оголосити перерву невідкладно для проведення консультацій. Прощу зняти всі законопроекти у сфері нацбезпеки і оборони з технічних політичних причин.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ви вимагаєте реальної перерви, так?

ВІННИК І.Ю. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Колеги, дві фракції оголошують перерву, але хочу попередити, що я вже вам не надам слова пізніше, оскільки надав перед тим.

ВІННИК І.Ю. Я наполягаю на перерві зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дві фракції оголошують перерву. І представник комітету, виступаючи від двох фракцій, пояснив, що це пов'язано з тим, що просто свідомо зриваються всі законопроекти у сфері безпеки і оборони.

За 30 хвилин буде 18 година, на сьогодні робота Верховної Ради України завершується. До обіду дві фракції брали перерву, зараз інші беруть перерву. Отже, оскільки за 30 хвилин буде завершення роботи і дві фракції взяли перерву на 30 хвилин, я вже зараз оголошую вечірнє засідання Верховної Ради України закритим.

Завтра о 10 годині я всіх запрошую до залу для продовження нашої роботи. Колеги, хочу наголосити, що наше завдання як єдиного законодавчого органу – впорядковувати законодавче поле України, а не вести передвиборчу агітацію. Завтра о 10 годині ранку я чекаю на всіх у залі для продовження нашої роботи.

Дякую.